

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Economic

اقتصادی

بازتایپ توسط: لاله - هوادار سازمان انقلابی افغانستان

۲۳ فبروری ۲۰۱۲

ارزش مبادله،

شکلی که ارزش خود را در آن بروز می دهد

ارزش کالا ها با کاری که صرف تولید آنها شده است، به وجود می آید. لیکن این ارزش، تنها وقتی که کالائی با کالای دیگر در جریان مبادله مقایسه شود، یعنی به وسیله ارزش مبادله ای آشکار می گردد. به این ترتیب، ارزش یک تیر نمی تواند مستقیماً بر حسب مدت کار بیان شود بلکه بر حسب کالای دیگری نشان داده می شود. مثلاً: یک تیر = به بیست کیلو گرام گندم.

گندم در اینجا به عنوان وسیله بیان ارزش تیر به کار می رود. این تساوی نشانه آنست که در تولید هر دو کالا (گندم و تیر) یک مقدار مساوی کار، صرف شده است.

کالائی که ارزش خود را به وسیله کالای دیگر بیان می دارد (در مثال ما تیر) نوعی ارزش نسبی دارد. کالائی که ارزش مصرفی آن به عنوان وسیله نمایش ارزش کالای دیگر مورد استفاده قرار می گیرد، (در مثال ما، گندم) دارای نوعی ارزش معادل است. ارزش مبادله ای، در تکامل تاریخی، راه درازی را از شکل مقدماتی یا اتفاقی تا شکل پولی آن پیموده است.

شکل مقدماتی ارزش: در اقتصاد طبیعی افراد محصولات خود را نه برای مبادله بلکه برای مصرف شخصی تولید می کردند. تنها بر حسب تصادف محصولات اضافی که رویهم انباشته شده بود، مبادله می گردید. تعداد محصولات که مبادله می شد، محدود بود. هر نوع واحد کالا، مستقیماً با کالای دیگر مبادله شده و ارزش آن، تنها به وسیله یک کالای دیگر بیان می گردید. مثلاً

یک تیر = ۲۰ کیلو گرام گندم، یا

۲۰ متر تکه = یک جوره دریشی

از آنجائی که مبادله خصلتی اتفاقی و تصادفی داشت، مقدار ارزش کالا ها، به طور یک نواخت و به یک نسبت ثابت اندازه گیری نمی شد. در چنین حالتی ما شکل مقدماتی، انفرادی یا تصادفی ارزش را داریم.

شکل تام یا تکامل یافته ارزش: در جامعه ابتدائی با پیدایش نخستین تقسیم اجتماعی بزرگ کار، یعنی جدا شدن قبایل چوپان از آنهایی که به زراعت اشتغال داشتند، مبادله شامل چهارپایان دهاتی، غلات و غیره می شد و رفته رفته صورت منظمی پیدا کرد. ولی در جریان مبادله بیش از پیش معلوم شد که بسیاری از مردم یک نوع خاص کالا را بیش از بقیه کالا ها می خواهند. در جریان طبیعی زمان، معلوم شد که کالای مزبور چهارپایان روستائی می باشند که مورد سنجش با کالا های بسیاری که ماهیت های مختلفی داشتند واقع شده و با آنها مبادله می کردند. مثلاً:

یک گوسفند مساوی بود به ۴۰ کیلو گرام گندم، یا ۲۰ متر تکه، یا ۲ عدد تبر، یا ۳ گرام طلا و غیره... این شکل که در آن، ارزش یک کالا می تواند با یک سلسله کالا های مختلف بیان شود، شکل تام یا بسیط ارزش نامیده می شود.

شکل عام ارزش: با تکامل تولید کالا و مبادله، از میان کالا های دیگر، کالائی که بیش از همه مورد تقاضا بود، انتخاب شد. از این پس ارزش، کلیه کالا ها به وسیله کالای مزبور نمایش داده می شد. کالائی که به منظور بیان ارزش کالا های گوناگون و بسیار دیگر به کار می رود، نقش معادل عام را ایفاء می کند، یعنی با کلیه کالا های دیگر در ارزش همسان و معادل فرض می شود. با پیدایش معادل عام، شکل بسیط ارزش به شکل عام ارزش تغییر یافت. این جریان را می توان به صورت زیر نشان داد.

مثلاً: ۴۰ کیلو گرام گندم، یا ۲۰ متر تکه، یا ۲ عدد تبر، یا ۳ گرام طلا و غیره... مساوی به یک رأس گوسفند. این تغییر، موجب گردش کالا ها شد. اکنون دیگر هر عمل مبادله به دو مرحله تقسیم می گردید: خرید و فروش. اما در این مرحله نیز نقش معادل عام هنوز به کالای معینی اختصاص نیافته بود. در بعضی از جاه ها، چهار پایان در جاه های دیگر نمک، و در بقیه جاه ها نقش معیار عام به پوست های گرانبها و نظائر آن محول شده بود. رشد بیشتر تولید کالائی و مبادله، تبدیل این معادل ها را به یک معادل واحد ضروری ساخت، زیرا با کالا های گوناگونی که نقش معادل عام را داشتند، تکامل مبادله به تأخیر می افتاد و این امر با حوائج بازار که در حال رشد بود، تضاد داشت. این تضاد با سپردن نقش معادل عام به فلزات گرانبها مانند سیم و زر، حل شد.

شکل پولی ارزش: هنگامی که نقش معادل عام به کالای واحدی مثلاً طلا محول گردید، شکل پولی ارزش پدید آمد. این شکل ارزش را می توان به صورت زیر نمایش داد:

مثلاً: ۴۰ کیلو گرام گندم، یا ۲۰ متر تکه، یا ۲ عدد تبر، یا یک رأس گوسفند و غیره... مساوی به ۳ گرام طلا گذار به شکل پولی ارزش، به دنبال دومین تقسیم اجتماعی بزرگ کار، یعنی جدائی صنعتگران دستکار از زراعت، صورت گرفت. زر و سیم به واسطه ویژگی هایشان (همگونی، بخش پذیری، کمی حجم)، کاملاً به عنوان پول تثبیت شد.

پول کالائی است که وظیفه اجتماعی نمایش ارزش کلیه کالا های دیگر را انجام می دهد. با پیدایش پول، از آن پس، تمام کالا ها به وسیله اش ارزیابی می شدند.

ادامه دارد...

بر گرفته از کتاب علم اقتصاد، نوشته ای: پ نیکی تین